

ΔΙΚΗ ΒΕΛΕΝΔΖΑ

Συνέχεια και τέλος εις τὸ φύλλον τῆς Τετάρτης

ΤΡΙΑΙΠΛΟΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΡΟΚΟΥ ΧΟΙΔΑ

(Δημοκρατικοῦ ὑποψηφίου Ἀττικῆς)

[Ἀπόσπασμα].

Λαὸ τῆς Ἀττικῆς!

Τὸν μέγαν, τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα συναγωνίζομαι μετὰ τοῦ Λαοῦ.

Ὁ μετὰ τοῦ Λαοῦ ἀγῶνας, ἀδόλως, εἰλικρινῶς ἀνταγωνιζόμενος νικήσει· ὁ ἄνευ αὐτοῦ ἡττηθήσεται· ὁ κατ' αὐτοῦ συντριβήσεται.

Ἐρεϊσμά μου ἡ ἀλήθεια· δόγμα μου ἡ Ἐλευθερία, ἡ Ἰσότης, ἡ Ἀδελφότης· σκοπός μου, ἡ ταχεῖα μετατροπὴ τῆς παλαιῆς Πατρίδος μας, τῆς ἀκατασχέτως ὑπὸ χειρῶν εὐτελῶν προδοτῶν εἰς τὸ βάρβαρον ἀκατασχέτως φερομένης, εἰς *Μίαν, Ἐλευθεράν, Μεγάλην*.

Ἐχεις πεποιθήσῃν Λαὸ τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὴν ἀγνότητα τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν μου, εἰς τὴν εἰλικρινεῖαν τῶν ἀψευδῶν λόγων μου;

Ἐκλεξόν με.

Δυσπιστεῖς;

Ἀποκρουσόν με.

Ἐάν με ἐκλέξῃς, Λαὸ τῆς Ἀττικῆς, διὰ νὰ σὲ εκπροσωπήσω ἐν τῷ προσαχεῖ Ἐθνικῷ Συνεδρίῳ, τῷ προωρισμένῳ τὴν λύσιν τῶν σπουδαιοτέρων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ζητημάτων, ἐπιδιώξω ἐκθύμως:

Α'. Τὴν ταχίστην λύσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ζητήματος διὰ τῆς κατισχύσεως τῆς τοσάκις ἄνευ αἰδοῦς καὶ δίκης περιϋβρισθείσης καὶ εἰς παρατόλμως καὶ θρασείως περιϋβριζομένης κυριαρχίας τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς ἀναρρήσεως δημοκρατικῆς Δημοκρατίας, δι' ἧς καὶ μόνης καὶ ἐν ἧ καὶ μόνῃ ἀναπτυχθήσεται ἡ διάνοια, μορφωθήσεται ἡ καρδία τοῦ πολίτου καὶ ἡ Ἑλλὰς *Μία, Μεγάλη, Ἐλευτέρα* κατασταθήσεται.

Β'. Τὴν ταχείαν λύσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος οὐχὶ διὰ τῆς ἀτίμου πολιτικῆς τῆς ἐπαιτίας καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἐξευτελισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τόλμης δημοκρατικῶν πολιτῶν.

Γον. Τὴν ἀμείλικτον τιμωρίαν τοῦ ἡθικοῦ αὐτοσυρροῦ τῆς δουλείας, τῆς σμικρότητος, τῆς κακοδαιμονίας τῆς εἰρωνικῶς καλουμένης ἐλευθερίας Ἑλλάδος καὶ τῆς προδοσίας τοῦ ἀτίμως δουλεύοντος καὶ πανταχόθεν ἀποτόμως καὶ τραχέως διώκομένου Ἑλληνισμοῦ.

Δον. Τὴν κατάλυσιν ἀρχόντων ἐπιόρκων, μωρῶν, ἀμαθῶν καὶ τὴν ἀνάδειξιν ἀρχόντων εὐόρκων, εὐφρονούντων, σοφῶν.

Βον. Τὴν δίκην καὶ τὴν καταδίκην τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Κουμουνδούρου, τῆς παρὰ τὴν πανηγυρικῶς ἐκπερασμένην τοσάκις θέλησιν τοῦ Ἑθνους ἀποδεξαμένης δειλῶς καὶ ὑπογραψάσης ἀνάνδρως τὴν αἰτιμον ἐκείνην συνθήκην τῆς 31ης Μαρτίου τοῦ 1881, τὴν ἀρνήσιν ταύτην πάσης ἡθικῆς, πάσης ἐλευθερίας, πάσης φιλοπατρίας καὶ

Σον. Τὴν τῆς ἐθνικῆς δυνάμεως κατὰ τε ξηρὰν καὶ θάλατταν διοργάνωσιν, ἐρειδομένην ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πάνδημον καὶ τὴν γενικὴν στρατολογίαν, δι' ἧς καὶ μόνης λυθήσονται τὰ θέσμα τῶν ἀτυχῶν δούλων ἀδελφῶν μας.

Ἐάν με ἀποκρούσῃς, Λαὸ τῆς Ἀττικῆς, νέας ἐκ τῆς ἀποκρούσεως ταύτης ἀντλήσω δυνάμεις καὶ μετὰ τοῦ κυριάρχου τῆς Ἑλλάδος Λαοῦ, ἐγειρομένου ἐπὶ τέλους τοῦ ληθάργου, εἰς ὃν δολίως χεῖρες προδοτῶν ἐπιτηδείων περιήγαγον αὐτόν, καὶ τῶν μέχρις ἀποθεώσεως φιλοῦντων τὸν Λαὸν ὁμοφρόνων μου, κρατήσομεν μετὰ μικρὸν διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τόλμης ἀνδρῶν ἐλευθέρων καὶ διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφότητος, τῶν ἐπιόρκων, τῶν μωρῶν, τῶν ἀμαθῶν τῆς Πατρίδος μας ἀρχόντων.

Ἀθήνησι τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1881.

Ῥόκος Α. Χοῖδᾶς.

Δημοκρατικὸς ὑποψήφιος τῆς Ἀττικῆς.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑΝ.

14/26 Νοεμβρίου 1881.

Ἀπὸ Chieti

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ—ΠΑΥΛΟΣ—ΜΙΚΕΤΗΣ.

Τὸν παρουσιάζω εἰς τὴν Συντροφίαν τοῦ «*Μὴ Χάνεσαι*» καὶ δι' αὐτῆς εἰς τοὺς κυρίους ἀναγνώστας σου.

Εἰ καὶ ἄλλοτε μοι ἔτυχε νὰ σὰς ἀναφέρω τὸ ὄνομά του, σήμερον μόνον δύναμαι νὰ σὰς τὸν παρουσιάσω ἐπισήμως διότι χθὲς τὸ ἐσπέρας μ' ἐπαρουσίασεν εἰς αὐτόν εἰς κοινὸς φίλος.

Εἰς τὸν φίλον τοῦτον ἀφιερῶ μίαν παράγραφον: Σπάνιος τύπος Βοημοῦ· εἶναι περιπλανώμενος ὁδοντοῦατρός!

Μίαν θερμὴν νύκτα πρὸ τεσσάρων ἔτων ἐν Βαρί, μετὰ τὸ θέατρον εὐρισκόμεθα μετὰ τῶν αὐτῶν φίλων· μᾶς ἐπρότεινε μεσονύκτιον θαλάσσιον λουτρόν, ὅπερ εὐθὺς ἐγένετο δεκτόν· ἡ εὐθυμία του μᾶς παρέσυρεν ὅλους. Ἐντὸς τῆς θαλάσσης, ἐν τῇ σκότει καὶ τῇ ὑπὸ τῶν κραυγῶν ἡμῶν μόνον ταρασσομένη σιγῇ, ἡ ὀρμητικὴ, βιαία εὐθυμία του τὸν ἀπέλιπεν αἰφνης καὶ ἐπὶ βραχὺ καὶ μακρὰν τῶν ἡμετέρων συντρόφων διὰ μέσου ἀβεβαίων τινῶν φράσεων διεῖδον τὴν ψυχὴν του· τὸν ἐνόμιζον ἐλαφρόν, ἄνευ κρίσεως, εὐφυᾶ καὶ ἐπιφάνειαν, στερούμενον τέλος κεφαλῆς καὶ καρδίας· καὶ αἰφνης, ὁ δυστυχὴς, μοι ἀπεκαλύπτετο ποιητὴς ἐκ τῶν τοῦ χειρόνος εἰδους· ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν

γνωρίζουσι νὰ γράψωσι στίχους. Χθές, κατὰ τὸ γεῦμα, διότι διαμένοντες ἐν τῷ αὐτῷ ξενοδοχείῳ, μ' ἐβεβαίουν ὅτι μετὰ τινος καιρὸν θὰ παραφρονήσῃ. Τὸ ἐσπέρας εἰς τὸ θέατρον τὸν εἶδον ἐν τινὶ θεωρίᾳ μετὰ τοῦ Μικέτη, ὃν ἄλλοτε εἶχον ἰδεῖ ἐν Νεαπόλει καὶ Μεδιολάνοις· καὶ ὁ ὁποῖος διαμένει ἐν πολίχνῃ τινὶ παρὰ τὴν Chieti, εὖθις ἐγεννήθη. Μετ' ὀλίγον τοὺς συνήντησα εἰς τὸ καφενεῖον τοῦ θεάτρου. Παρουσίασε με εἰς τὸν Μικέτην, τῷ εἶπον κατὰ μέτρον. — Πῶς! δὲν τὸν γνωρίζεις; ἔλα ἴδω... *

Μετὰ τὸ θέατρον ἐδειπνήσαμεν ὅλοι ὁμοῦ.

Ὁ ἱππότης Φ. Π. Μικέτης εἶναι νέος μὴ πῶς τριακοντοῦτης, ἀναστήματος μετρίου, κομψός καὶ λίαν διακεκριμένος τοὺς τρόπους. Ἡ ὄψις του δὲν εἶναι ὠραία, ἀλλὰ συμπαθησάτη· θαυμάσιοι οἱ καστανοὶ ὀφθαλμοὶ του, ἐν οἷς ἀστράπτει ἡ εὐφυΐα του, καὶ πλεον ἡ εὐφυΐα, μειδία ἡ ψυχὴ του. Ὑπῆρξε μάγικος, ἡ ἀπελπισία τῶν ἀγροφυλάκων τῶν περιχώρων τῆς Chieti, εἰτα μαθητὴς πεταλωτοῦ, κτίστης, ἀλλὰ πάντοτε ζωγράφος καὶ πρῶτον καλλιτέχνης. Πολλοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν τῆς Chieti ἐμουτζούρωσαν, ὅταν ἀνυπόδητος, ἀσκεπής, τὸν πάταγον μετ' ἑαυτοῦ ἄγων καὶ τὴν ἀναστάτῳσιν, ὠδωκαεστὴς ἀνὰ τὴν πόλιν περιεφέρετο. Πολλὰκις τὴν ῥάχην λόφου ἀνερχόμενος ἢ τὴν αἰωρουμένην κλίμακα ἱκρίωματος περὶ οἰκοδομὴν τινὰ, τὸ πῆλοφόνι ἔχων ἐπ' ὤμου, ἐπέστη ὡς ἀπορῶν καὶ τὸ παιδικόν του ὄμμα ἀπελιθοῦτο, τοῦ βλέμματός ἀπολλυμένου ἐν τῷ ἀπαραμίλλῳ, ἀτέρμονι ὀρίζοντι, τῷ κυκλοῦντι τὴν ἐπὶ ὁροπέδιον ἐκτισμένην Chieti καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἄχανῃ κατὰφυτον πεδιάδα, ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Πεσκάρᾳ διαρρέουμένην.

ΧΑΙΛΑΤΙ ΜΗΤ' ΑΥΛΑ

Ἦτο ὀρφανὸς καὶ μετὰ τεσσάρων ἐτι ἀδελφῶν τὸν ἔτρεφεν ἡ κοπιώδης ἐργασία τῆς μητρός του, βοηθουμένης ὑπὸ τινῶν συγγενῶν. Οὗτοι ἐγινώρισαν τὸν καλλιτέχνην ἐν τῷ παιδί· οἱ συμπολιταὶ του τὸν ἐνόησαν, καὶ ἐφθόος ἀπεσιτάλη εἰς Νεάπολιν ὡς ὑπότροφος τοῦ δήμου, ἵνα σπουδάσῃ τὴν ζωγραφικὴν.

Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Νεαπολιτίδος ζωγραφικῆς σχολῆς, τοῦ Μορέλλι. Ἀπεκαλύφθη πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐν τῇ Καλλιτεχνικῇ Ἐκθέσει τῆς Νεαπόλεως τῆς ὁποίας, ἡ great attraction ὑπῆρξε μία εἰκὼν τοῦ «La festa del Corpus-Domini in Chieti» πωληθεῖσα ἀντὶ πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων.

Ὡς ζωγράφος ὁ Μικέτης εἶναι Ἰταλός· εἶναι τι πλεον ἢ Ἰταλός· εἶναι μεσημβρινός· καὶ τι πλεον ἢ μεσημβρινός· Νεαπολίτης· ἀλλ' ἀκριβῶς μὴτε Νεαπολίτης εἶναι, ἀλλ' Ἀβρουῦσιος· καὶ ἐπὶ ἀκριβέστερον, ἐπειδὴ τὸ διαμέρισμα τῶν Ἀβρουῦσων διαμερίζεται εἰς δύο, αὐτὸς ἀνήκει εἰς τὸν παραθαλάσσιον Ἀβρουῦσον. Ἡ φύσις ἐν ᾗ ἐγεννήθη ἐλκεῖ αὐτὴ τὸ πνεῦμά του, ἡ καρδίᾳ του, ἡ τέχνη του. Ὁ ἀπύχνης καὶ ἐρημὸς ἐπὶ τὴν Ἀδριατικὴν ὀρίζων ἀφ' ἑνός, αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ τῶν Ἀπεννίνων ἀφ' ἑτέρου, οἱ θελικτικοὶ λόφοι, αἱ πλούσιαι πεδιάδες καὶ ὑπὲρ αὐτάς τῶν βουνῶν του οἱ βράχοι, τὸ μακρὰν διορώμενον φαῖδρον χωρίον, ὃ ἐν ἀκμῇ θάλλων ἀγρός, ἡ ἄδουσα καὶ παρερχομένη Ἀβρουῦσιος χωρική, ὁ κρημνιζόμενος χειμάρρος καὶ τὸ μέσφ ἀνθέων καὶ χλόης διαρρέον ρυάκιον, ἢ ἐν τῷ λει-

μῶνι βόσκουσα ποίμνη καὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἄπειρον κυανοῦν τῆς θαλάσσης λευκάζον ἱστίον, ἢ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου, καθ' ἃς ἐπὶ τὴν ἀπαραμίλλον ταύτην φύσιν τὸ φῶς ὡς μεθῶν ὑπὸ νεότητος καὶ ἔρωτος συνθλάται εἰς μυρία ὀργαζόμενα χρώματα, ὅλος οὗτος ὁ λάμπων καὶ οἶονεῖ ἐν περισκέψει μειδίων κόσμος, ἰδοὺ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Μικέτη καὶ ὁ ἄβαξ ὁ φέρων τὰ χρώματα ἐν οἷς τοὺς χρωστικὰς του ἐμβάπτει.

*

Φαντάσθητε τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτὴν ψυχὴν, ἥτις ἔλαχεν ἐν τῷ μικρῷ Ἀβρουῦσιῳ ὀρφανῷ, ἐγκαταλελειμμένην εἰς ἑαυτὴν καὶ ἑρριμμένην ἐν τῷ μέσφ τοῦ κόσμου ἐκείνου. Ἀπὸ ἐντυπώσεως εἰς ἐντύπωσιν, ἀπὸ ἐκστάσεως εἰς ἐκστάσιν, ἀπὸ σκέψεως εἰς σκέψιν, ἀπὸ μελέτης εἰς μελέτην, ἡ ψυχὴ αὕτη ἀπερρόφησε τὰς καλλονας, τὴν λάμψιν, τὰ θέληγτρα, τὴν λανθάνουσαν ἐνιαχοῦ μελαγχολίαν, τὰ ἄβρα ἢ ἀμυδρά, ἢ ἀπότομα διαγράμματα, τὰ μυρία χρώματα τοῦ κόσμου ἐκείνου, καὶ ὅταν ὁ ζωγράφος ἠδυνήθη νὰ ἐκφρασθῇ, ν' ἀποτυπώσῃ διὰ γραμμῶν καὶ χρωμάτων αὐτὴν τὴν ψυχὴν του, ἰδοὺ αὕτη ἀντανακλωμένη εἰς τὰς εἰκόνας ἐν ταῖς καλλοναῖς τῆς πατρίδος τῆς.

*

Ζητήσατε ἀπὸ τὸν Μικέτην ν' ἀφήσῃ τὰ Ἀβρουῦσια τοπία του, τῆς θαλάσσης του τὰς ἀπόψεις, τοὺς βράχους του καὶ τὰ ποίμνια, τὰς χωριάς του καὶ τὰ ἄνθη, τοὺς ἀγρότας του, τὸν τόπον του, τὸ ὑπὸ τὴν ὄψιν πάντων τούτων λανθάνον ἀπλοῦν, ἀλλὰ βαθύ, αἶσθημα τοῦ ἔρωτος, τῆς νεότητος, τῆς δυνάμεως καὶ ἑλαφρᾶς τινος μελαγχολίας, ν' ἀφήσῃ τὸν κόσμον αὐτὸν τῆς ψυχῆς του, καὶ νὰ ζωγραφίσῃ μίαν Ῥωμαϊκὴν σκηνήν· ἐγὼ φρονῶ ὅτι θ' ἀποτύχῃ· ὅπως θ' ἀπετύγχανεν ὁ Κόσσεας, ὃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ βίῳ ἀναζήσας ἐκείνος Ῥωμαῖος, γράφων εἰδύλλιον.

*

Ἡ ὄψις τῶν ἔργων τοῦ Μικέτη ἀποκαλύπτει ἐναργέστατα τὰς κρίσεις ταύτας, καθορωμένης ἐν αὐτοῖς τῆς ψυχῆς του ὑπὸ μυρίους ποικίλους τόνους τοῦ αὐτοῦ χρωματισμοῦ. Εἴπον πάντοτε ἡ ψυχὴ του, ὡς διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐκφράζων τὸ σύνολον τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων του, ἀλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ Μικέτη εἶναι μᾶλλον αἰσθήματα ἢ ἰδέαι· τοῦτο λέγουσι τὰ ἔργα του· ἄλλως τε ἐγεννήθη ζωγράφος· ἡ Τέχνη δι' αὐτὸν εἶναι τι ἐνστικτὸν· ἂν εἶχε πλείονας ἰδέας, ἴσως ἐξέφραζεν αὐτάς· τὰ αἰσθηματά του ὁμῶς ὅλα, πρῶτα καὶ εὐχερέστερα διὰ τοῦ ἐνστικτοῦ αὐτοῦ ἐκδηλοῦνται.

*

Ὅποια διαφορὰ μετὰξὺ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπου, καλλιτέχνου καὶ καλλιτέχνου, ποιητοῦ καὶ ποιητοῦ. Ὑπὸ τὰς τιτάνας μέτωπα τοῦ Ὁμήρου τοῦ Σαίξπηρ, τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου ὁ κόσμος ὑπὸ πᾶσαν αὐτοῦ φάσιν ἀπογιγανθούται· ἐν ταῖς κεφαλαῖς τοῦ Μουσαίου, τοῦ Ρακίνα, τοῦ Μικέτη εἶτε κόσμος, διαφορὰς δι' ἑκάστην, ἀνακινεῖται.

Πρὶν ἢ ἀπὸ τῆς ἀφειτηρίας ταύτης ἐπὶ αἰσθητικοφίλοσοφικὴν τινὰ θεωρίαν ὁρμηθῶ... τελεῖα καὶ ὑπογραφή.

Ἀγησίλαος.